ธนาคารแห่งประเทศไทย

29 ตุลาคม 2563

เรียน ผู้จัดการ

สถาบันการเงินทุกแห่ง
สถาบันการเงินเฉพาะกิจทุกแห่ง
บริษัทที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มิใช่สถาบันการเงินทุกแห่ง
บริษัทที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับที่มิใช่สถาบันการเงินทุกแห่ง
บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ทุกแห่ง
บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินที่ประกอบธุรกิจเช่าซื้อและธุรกิจลีสซิ่งทุกแห่ง

ที่ ฝคง.ว.245/2563 เรื่อง นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทยขอนำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สกส2. 9/2563 เรื่อง การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้ ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2563 ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 137 ตอนพิเศษ 253 ง ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2563

ประกาศฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยลดการเกิดหนี้ด้อยคุณภาพในระบบการเงินและลดภาระหนี้ของประชาชน รวมทั้งสนับสนุนให้การเจรจาปรับโครงสร้างหนี้สำเร็จได้ง่ายขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้ โดยมีการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติที่สำคัญในระบบการเงินของไทยใน 3 เรื่อง และวันเริ่มมีผลบังคับใช้ ดังนี้

แนวปฏิบัติสำคัญ 3 เรื่อง	ประเภทผู้ให้บริการทางการเงิน	วันเริ่มมีผลบังคับใช้
1. การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้บน**ฐานของเงินต้นที่ผิดนัดจริง** โดยไม่รวมส่วนของเงินต้นของค่างวดในอนาคตที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	• สถาบันการเงิน และบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน • สถาบันการเงินเฉพาะกิจ • บริษัทที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มิใช่สถาบันการเงิน	1 เมษายน 2564
2. การกำหนด**อัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้** โดยใช้อัตราดอกเบี้ยตามสัญญาบวกไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี	• บริษัทที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับที่มิใช่สถาบันการเงิน • บริษัทบริหารสินทรัพย์	1 กรกฎาคม 2564
3. การกำหนด**ลำดับการตัดชำระหนี้** โดยให้นำไปจ่ายค่าธรรมเนียม ดอกเบี้ย และเงินต้นของยอดหนี้ที่ค้างชำระนานที่สุดก่อน	ผู้ให้บริการทางการเงินทุกแห่ง	1 กรกฎาคม 2564

ฝคงว91-คบ00009-25631029

คบ000	วันที่ 29 ต.ค. 2563

ทั้งนี้ ผู้ให้บริการทางการเงินสามารถนำหลักการตามประกาศฉบับนี้มาใช้พิจารณายกเว้นหรือผ่อนปรนดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ สำหรับการผิดนัดชำระหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ 1 เมษายน 2564 นอกจากนี้ ผู้ให้บริการทางการเงินสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากบทความเรื่อง การกำหนดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และลำดับการตัดชำระหนี้อย่างไรให้เป็นธรรม ได้ที่ https://www.1213.or.th/th/Pages/defaultinterest.aspx

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

ปรียานุช จึงประเสริฐ

(นางสาวปรียานุช จึงประเสริฐ)
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน
ผู้ว่าการแทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส2. 9/2563 เรื่อง การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้ ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2563

ฝ่ายคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน
โทรศัพท์ 0 2356 7339, 0 2356 7176
โทรสาร 0 2356 7585

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ สกส2. ๑ /2563
เรื่อง การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้

---

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการกำกับดูแลการให้บริการทางการเงินอย่างเป็นธรรม (market conduct) อย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นของผู้ใช้บริการทางการเงินต่อระบบการเงินไทยและสนับสนุนให้ผู้ให้บริการทางการเงินดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว รวมทั้งช่วยรักษาความสมดุลระหว่างการรักษาวินัยทางการเงิน ความเป็นธรรม และไม่เพิ่มภาระจนเกินสมควรแก่ผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะการกำหนดดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมตามหลักการสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ (1) ต้องสะท้อนต้นทุนจริงจากการให้บริการ (2) ต้องไม่เป็นภาระต่อผู้ใช้บริการจนเกินสมควรและคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ใช้บริการ (3) ต้องไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมซ้ำซ้อน และ (4) ต้องเปิดเผยอัตราค่าธรรมเนียมอย่างชัดเจน

ในช่วงต้นปี 2563 ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ออกหนังสือเวียนกำหนดแนวทางการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ รวมทั้งขอความร่วมมือให้พิจารณาลำดับการตัดชำระหนี้ เพื่อผู้ให้บริการทางการเงิน ได้แก่ สถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ รวมทั้งผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มิใช่สถาบันการเงิน ให้ปรับปรุงแนวทางการคิดดอกเบี้ยที่ผู้ใช้บริการได้รับผลกระทบในวงกว้าง โดยเฉพาะสินเชื่อที่มีลักษณะการผ่อนชำระเป็นงวด ซึ่งได้เริ่มดำเนินการแล้วตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2563 ที่ผ่านมา

อย่างไรก็ดี เพื่อยกระดับความสำคัญในเรื่องดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นควรออกเป็นประกาศทดแทนหนังสือเวียน เพื่อให้ผู้ให้บริการทางการเงินถือปฏิบัติในการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และลำดับการตัดชำระหนี้สำหรับลูกหนี้ เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากลูกหนี้ที่ค้างชำระมีความแตกต่างกับลูกหนี้ปกติ เพื่อส่งเสริมวินัยทางการเงินและพึงอยู่ในวิสัยที่ลูกหนี้จะสามารถกลับมาจ่ายชำระหนี้ได้ ทำให้ไม่เร่งการเกิดหนี้ด้อยคุณภาพ (Non Performing Loans : NPL) อีกทั้งช่วยสนับสนุนให้กระบวนการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้มีโอกาสบรรลุผลสำเร็จมากขึ้น และเกิดความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ โดยได้ขยายขอบเขตเกี่ยวกับการกำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และขยายขอบเขตผู้ให้บริการทางการเงินให้รวมถึงผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ ผู้ประกอบธุรกิจการให้เช่าแบบลีสซิ่ง ผู้ประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อ ทั้งนี้ไม่รวมผลิตภัณฑ์ให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาเรื่องให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา และบริษัทบริหารสินทรัพย์ เพื่อให้หลักเกณฑ์การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และลำดับการตัดชำระหนี้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางอ้างอิงในการดำเนินการได้

สกสป91-คบ00005-2563100๑

คบ 000	วันที่ ๑ ต.ค. 2563

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38 มาตรา 39 มาตรา 40 มาตรา 41 มาตรา 46 มาตรา 56 และมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้ ให้สถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 120/1 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ออกหลักเกณฑ์การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 8 ข้อ 11 ข้อ 12 แห่งประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (เรื่อง สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2563 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มิใช่สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 8 ข้อ 11 ข้อ 12 แห่งประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (เรื่อง สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ) ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2563 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับที่มิใช่สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 มาตรา 4/1 มาตรา 5 และมาตรา 10 แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้ ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. หนังสือเวียนที่ยกเลิก

3.1 ยกเลิกข้อ 2 ของหนังสือที่ ธปท.ฝคง.ว. 31/2563 เรื่อง การคิดดอกเบี้ยและการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ลงวันที่ 7 มกราคม 2563

3.2 ยกเลิกข้อ 1.3 และข้อ 2 ของหนังสือที่ ธปท.ฝคง.ว. 187/2563 เรื่อง การซักซ้อมเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยและการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563

3.3. ยกเลิกข้อ 2 และข้อ 4.3 ของหนังสือที่ ธปท.ฝคง.ว. 188/2563 เรื่อง การคิดดอกเบี้ยและการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับผู้ให้บริการทางการเงิน ดังนี้

4.1 สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

4.2 บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินและที่เกี่ยวข้อง ที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ ธุรกิจการให้เช่าแบบลีสซิ่ง ธุรกิจการให้เช่าซื้อ และบริษัทบริหารสินทรัพย์

4.3 สถาบันการเงินเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง
ทั้งนี้ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยให้ปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ โดยให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลาม

4.4 ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับตามประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (เรื่อง สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) ทุกแห่ง

4.5 ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับตามประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (เรื่อง สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ) ทุกแห่ง

4.6 บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ทุกแห่ง

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

"ผู้ให้บริการ" หมายความว่า ผู้ให้บริการทางการเงินตามขอบเขตการบังคับใช้ของประกาศฉบับนี้

"ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้" หมายความว่า ดอกเบี้ยที่ผู้ให้บริการเรียกเก็บจากลูกหนี้ในกรณีผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งมีการคิดค่าเสียหายที่กำหนดไว้ล่วงหน้าเพิ่มขึ้นจากดอกเบี้ยในกรณีปกติ ไม่ว่าจะเรียกชื่อว่าอย่างไรก็ตาม เช่น ดอกเบี้ย ค่าปรับ เบี้ยปรับ ค่าปรับจากการชำระหนี้ล่าช้า เป็นต้น

"สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ" หมายความว่า สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

"สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ" หมายความว่า สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ

"สินเชื่อที่มีการผ่อนชำระเป็นงวด" หมายความว่า สินเชื่อที่มีข้อตกลงกำหนดให้ลูกหนี้ผ่อนชำระในลักษณะที่เป็นรายงวด (Installment) รวมถึงธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ เช่น การให้เช่าแบบลีสซิ่ง การให้เช่าซื้อ ทั้งนี้ไม่รวมถึงการให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาเรื่องให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา หรือผลิตภัณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดยกเว้นต่อไป

"สินเชื่อหมุนเวียน" หมายความว่า สินเชื่อที่มีลักษณะหมุนเวียนซึ่งสามารถเบิกถอนเงินแต่เพียงบางส่วนหรือทั้งหมด และไม่ได้กำหนดให้ลูกหนี้ผ่อนชำระในลักษณะที่เป็นรายงวด เช่น สินเชื่อเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชี (overdraft) บัตรกดเงินสด เป็นต้น ทั้งนี้ไม่รวมถึงผลิตภัณฑ์บัตรเครดิต หรือผลิตภัณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดยกเว้นต่อไป

5.2 หลักเกณฑ์

5.2.1 การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้

ให้ใช้กับสินเชื่อที่มีการผ่อนชำระเป็นงวดและสินเชื่อหมุนเวียน สำหรับลูกหนี้รายย่อย และลูกหนี้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การกำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ที่เหมาะสม และฐานการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ควรสอดคล้องกับภาระหนี้ที่ลูกหนี้ค้างชำระตามความเป็นจริง โดยพิจารณาควบคู่ไปกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ (affordability risk) เพื่อสร้างวินัยและสนับสนุนให้ลูกหนี้สามารถชำระหนี้คืน ลดโอกาสในการผิดนัดชำระหนี้จนเกิดเป็นหนี้เสีย โดยให้ถือปฏิบัติดังนี้

(1) อัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้

(1.1) สินเชื่อที่มีการผ่อนชำระเป็นงวดและสินเชื่อหมุนเวียน ให้ผู้ให้บริการคิดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้เพิ่มขึ้นจากอัตราดอกเบี้ยปกติสูงสุดที่เรียกเก็บจริงตามที่ระบุในสัญญา ได้ไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี โดยคำนึงจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม เช่น อัตราดอกเบี้ยปกติตามสัญญาที่ได้สะท้อนความเสี่ยงของลูกหนี้ ประวัติการจ่ายชำระหนี้ เป็นต้น และผู้ให้บริการต้องเปิดเผยอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

(1.2) สินเชื่อที่มีกฎหมายกำหนดอัตรารวมสูงสุดของดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ ค่าธรรมเนียมใด ๆ ไว้เป็นการเฉพาะ เช่น สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ ให้ถือปฏิบัติตามที่กฎหมายเฉพาะนั้นกำหนดด้วย

(2) ฐานการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้

(2.1) สินเชื่อที่มีการผ่อนชำระเป็นงวด ให้ผู้ให้บริการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ บนฐานเงินต้นของค่างวดที่ลูกหนี้ค้างชำระในแต่ละงวดไปจนถึงวันที่ศาลรับฟ้องเป็นอย่างน้อย ซึ่งการฟ้องคดี[1]ต่อศาลต้องมีระยะเวลาที่ลูกหนี้ค้างชำระหนี้เกินกว่า 90 วันนับแต่วันถึงกำหนดชำระ[2]

<u>ตัวอย่าง</u> ลูกหนี้กู้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย 5,000,000 บาท ผ่อนชำระ 20 ปี โดยจ่ายค่างวด งวดละ 37,000 บาท โดยมีเงื่อนไขดอกเบี้ยปกติตามสัญญาในแต่ละปี ดังนี้

ปีที่ 1 – 3 ดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี

ปีที่ 4 – 6 ดอกเบี้ยร้อยละ 5 ต่อปี

ปีที่ 7 – 20 ดอกเบี้ยร้อยละ 7 ต่อปี

เมื่อลูกหนี้ชำระค่างวดไปแล้ว 24 งวด ลูกหนี้ได้ผิดนัดชำระงวดที่ 25 ซึ่งค่างวดงวดที่ 25 เป็นเงินต้น 25,700 บาท และดอกเบี้ยปกติตามสัญญา 11,300 บาท (ตามวิธีลดต้นลดดอก)

ตามหลักเกณฑ์ข้อ 5.2.1

ผู้ให้บริการจะคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ (ดอกเบี้ยปกติบวกส่วนเพิ่ม) กับลูกหนี้รายนี้ที่อัตราร้อยละ 8 ต่อปี (อัตราดอกเบี้ยปกติสูงสุดตามสัญญา ร้อยละ 7 ต่อปี และบวกส่วนเพิ่มร้อยละ 1 โดยพิจารณาจากอัตราดอกเบี้ยปกติ และประวัติการจ่ายชำระหนี้ตามกำหนดตลอด 24 งวดที่ผ่านมา)

ดังนั้น ในงวดที่ 25 ลูกหนี้มียอดที่ต้องจ่ายชำระ ประกอบด้วย

(1) เงินต้น 25,700 บาท

(2) ดอกเบี้ยปกติตามสัญญา 11,300 บาท

(3) ดอกเบี้ยส่วนเพิ่มจากการผิดนัดชำระหนี้ 105.62 บาท (คิดจาก 25,700 x (8-3%) x 30/365)

ยอดที่ต้องจ่ายชำระหนี้รวมทั้งสิ้น (1) + (2) + (3) = 37,105.62 บาท

(2.2) สินเชื่อหมุนเวียน ให้ผู้ให้บริการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้บนฐานเงินต้นที่ค้างชำระทั้งจำนวน

(3) ระยะเวลาผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้

ให้ผู้ให้บริการกำหนดช่วงระยะเวลาการผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ (grace period) ในกรณีที่ลูกหนี้อาจมีเหตุสุดวิสัย ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด โดยสามารถกำหนดเป็นเกณฑ์ภายในของผู้ให้บริการได้

5.2.2 ลำดับการตัดชำระหนี้

ให้ใช้กับสินเชื่อที่มีการผ่อนชำระเป็นงวดและสินเชื่อหมุนเวียน สำหรับลูกหนี้ทุกกลุ่ม (ลูกหนี้รายย่อย ลูกหนี้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และลูกหนี้ธุรกิจขนาดใหญ่)

---

[1] ก่อนการยื่นฟ้อง ผู้ให้บริการควรปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เช่น ขยายระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้ ลดอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น ให้กับลูกหนี้โดยเฉพาะลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ดี

[2] เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็นที่มีผลกระทบต่อฐานะของลูกหนี้อย่างมีนัยสำคัญโดยอาศัยอำนาจตามข้อตกลงในสัญญาหรือตามกฎหมายในเรื่องดังกล่าว เช่น ลูกหนี้ตกเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว หรือถูกพิทักษ์ทรัพย์ หรือกระทำการใดอันอาจเป็นเหตุให้ถูกฟ้องล้มละลาย หรือถูกร้องขอให้ล้มละลาย ผู้ให้บริการอาจฟ้องคดีก่อนระยะเวลาค้างชำระหนี้ 90 วัน

เพื่อให้การตัดชำระหนี้ของผู้ให้บริการมีมาตรฐานเดียวกัน สอดคล้องตามศักยภาพและการจ่ายชำระของลูกหนี้ที่แท้จริง รวมทั้ง ผู้ให้บริการควรคำนึงถึงประโยชน์และการลดภาระหนี้เงินต้นของลูกหนี้เป็นสำคัญ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดให้

(1) สินเชื่อที่มีการผ่อนชำระเป็นงวด ให้ผู้ให้บริการนำเงินที่ได้รับชำระหนี้ไปตัดชำระหนี้ตามยอดหนี้แต่ละงวด โดยให้ตัดค่าธรรมเนียม ดอกเบี้ย และเงินต้นของยอดหนี้ที่ลูกหนี้ค้างชำระนานที่สุดก่อน แล้วจึงค่อยตัดชำระยอดหนี้ที่ค้างชำระนานรองลงมา ตามลำดับ (ตัดชำระหนี้แบบแนวนอน)

แนวทางการตัดชำระหนี้แบบแนวนอน

ตัดค่าธรรมเนียม ดอกเบี้ย และเงินต้นของยอดค้างที่เก่าที่สุดก่อน แล้วค่อยตัดยอดค้างใหม่

<u>ตัวอย่าง</u> ถ้าลูกหนี้ค้างชำระ 3 งวด มียอดค้างชำระทั้งหมด 30,900 บาท แล้วได้นำเงินมาชำระ 10,000 บาท

หน่วย : บาท

	ค่าธรรมเนียม	ดอกเบี้ย	เงินต้น
งวดที่ 1	300	4000	6000
งวดที่ 2	300	4000	6000
งวดที่ 3	300	4000	6000

- ตัดค่าธรรมเนียมงวดที่ 1 จำนวน 300 บาท ดอกเบี้ยงวดที่ 1 จำนวน 4000 บาท และเงินต้นงวดที่ 1 จำนวน 5,700 บาท
- เหลือยอดค้างชำระรวม 20,900 บาท ซึ่งมีเงินต้นค้างชำระ 12,300 บาท (เงินที่นำมาชำระได้มีการตัดเงินต้นไปด้วยบางส่วน)

(2) สินเชื่อหมุนเวียน ให้ผู้ให้บริการนำเงินที่ได้รับชำระหนี้ไปตัดชำระหนี้ โดยให้ตัดค่าธรรมเนียม ดอกเบี้ย และเงินต้น ที่ค้างชำระทั้งหมดได้

โดยให้นำหลักการตามข้อ 5.2.1 และ 5.2.2 มาใช้กับลูกหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีการผิดนัดชำระหนี้ระหว่างปรับปรุงโครงสร้างหนี้ด้วย ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ ผู้ให้บริการสามารถดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ลูกหนี้มากกว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ เช่น ไม่เรียกเก็บดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ เรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตราหรือจำนวนต่ำกว่าที่ประกาศฉบับนี้กำหนด และตัดชำระเงินต้นก่อนเป็นลำดับแรก เป็นต้น

5.2.3 ข้อกำหนดอื่น

ให้ใช้กับสินเชื่อที่มีการผ่อนชำระเป็นงวดและสินเชื่อหมุนเวียน สำหรับลูกหนี้ทุกกลุ่ม (ลูกหนี้รายย่อย ลูกหนี้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และลูกหนี้ธุรกิจขนาดใหญ่)

(1) การแจ้งข้อมูลแก่ลูกหนี้

ผู้ให้บริการต้องแจ้งและแจกแจงรายละเอียดแต่ละรายการที่ลูกหนี้จะต้องชำระหรือจะมีการเรียกเก็บให้ลูกหนี้ทราบ โดยให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market conduct)

(2) การขายหรือโอนหนี้ไปยังผู้ให้บริการอื่น

ผู้ให้บริการที่ขายหรือโอนหนี้ ต้องนำส่งข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับหนี้ที่ขายหรือโอน เช่น สัญญา ตารางการผ่อนชำระหนี้ รวมถึงประวัติการจ่ายและการค้างชำระหนี้ให้แก่ ผู้ให้บริการที่รับซื้อหรือรับโอนหนี้ด้วย เพื่อให้ผู้ให้บริการที่รับซื้อหรือรับโอนหนี้สามารถคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และลำดับการตัดชำระหนี้ต่อจากผู้ให้บริการเดิมได้อย่างต่อเนื่อง

6. บทเฉพาะกาล

6.1 ประกาศฉบับนี้ ให้ใช้บังคับรวมถึงสัญญาที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับและยังมีผลผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามสัญญาระหว่างผู้ให้บริการกับลูกหนี้ด้วย ยกเว้นสินเชื่อที่มีเจ้าหนี้หลายรายให้สินเชื่อร่วมกัน โดยมีเจ้าหนี้รายใดรายหนึ่งตั้งอยู่ในต่างประเทศและไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย เช่น การให้กู้ยืมร่วม (Syndicated Loan) ที่สถาบันการเงินที่เข้าข่ายข้างต้น ร่วมให้สินเชื่อด้วย เป็นต้น

6.2 ผู้ให้บริการตามข้อ 4.1 - 4.4

(1) หลักเกณฑ์การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ตามข้อ 5.2.1 ให้เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2564

(2) หลักเกณฑ์ลำดับการตัดชำระหนี้ ตามข้อ 5.2.2 ให้เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2564

6.3 ผู้ให้บริการตามข้อ 4.5 - 4.6 ให้เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2564

7. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2564

ประกาศ ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2563

(นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ)
ผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน
โทรศัพท์ 0 2356 7339

คำถาม-คำตอบแนบท้ายประกาศ
เรื่อง การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้
ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2563 (ฉบับปรับปรุงวันที่ 6 กรกฎาคม 2565)

หัวข้อ	หน้า
I. วันมีผลบังคับใช้	2
II. ขอบเขตการบังคับใช้	3
III. การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้	8
IV. อัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้	8
V. ฐานการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้	14
VI. ระยะเวลาผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ (Grace period)	16
VII. ลำดับการตัดชำระหนี้	17
VIII. การแจ้งข้อมูลแก่ลูกค้า	20
IX. บทเฉพาะกาล	20

<table>
<tr><th>ข้อ</th><th>คำถาม</th><th>คำตอบ</th></tr>
<tr><td colspan="3">I. วันมีผลบังคับใช้</td></tr>
<tr><td>1.</td><td>สัญญาที่ทำก่อนประกาศมีผลบังคับใช้ และสัญญายังคงมีผลผูกพัน ลูกค้าต้องดำเนินการหรือต้องเดินทางไปสาขาของผู้ให้บริการเพื่อขอเปลี่ยนสัญญาหรือไม่ เพื่อให้ได้สิทธิตามแนวทางใหม่ของประกาศฉบับนี้</td><td>ลูกค้าจะได้รับสิทธิโดยอัตโนมัติ ไม่จำเป็นต้องดำเนินการใด ๆ รวมทั้งไม่จำเป็นต้องเดินทางไปสาขาเพื่อขอเปลี่ยนสัญญา ทั้งนี้ ผู้ให้บริการควรแจ้งการเปลี่ยนแปลงให้ลูกค้าทราบ</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>ประกาศฉบับนี้เริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อใด</td><td>• การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ มีผลบังคับใช้ ดังนี้
<table>
<tr><th>ผู้ให้บริการ</th><th>วันเริ่มมีผลบังคับใช้</th></tr>
<tr><td>(1) สถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงิน[1]
(2) สถาบันการเงินเฉพาะกิจ
(3) บริษัทที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มิใช่สถาบันการเงิน</td><td>1 เมษายน 2564</td></tr>
<tr><td>(4) บริษัทที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับที่มิใช่สถาบันการเงิน
(5) บริษัทบริหารสินทรัพย์</td><td>1 กรกฎาคม 2564</td></tr>
</table>
• ลำดับการตัดชำระหนี้ เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 เป็นต้นไป
• ก่อนหน้านี้ ธปท. ได้มีหนังสือเวียน[2] ขอความร่วมมือให้สถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับนำแนวปฏิบัติเรื่องฐานการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ที่ให้คำนวณจากฐานเงินต้นของค่างวดที่ผิดนัดชำระจริง โดยดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2563 ด้วยแล้ว</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>กรณีที่การผิดนัดชำระหนี้เกิดขึ้นก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับ ผู้ให้บริการควรคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้อย่างไร</td><td>ตามหนังสือเวียนที่ ฝคง.ว. 245/2563 มีการระบุว่า ผู้ให้บริการสามารถนำหลักการตามประกาศฉบับนี้มาใช้ยกเว้นหรือผ่อนปรนดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้สำหรับการผิดนัดชำระหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ 1 เมษายน 2564 ได้</td></tr>
</table>

[1] บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ ผู้ประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อและธุรกิจการให้เช่าแบบลีสซิ่ง (ไม่รวมการให้เช่าซื้อที่อยู่ภายใต้ขอบเขตประกาศ สคบ. ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา) และบริษัทบริหารสินทรัพย์

[2] หนังสือเวียนที่ ธปท.ฝคง.ว. 187/2563 เรื่อง การซักซ้อมเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยและการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม และที่ ธปท.ฝคง.ว. 188/2563 เรื่องการคิดดอกเบี้ยและการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
		<u>ตัวอย่าง</u> ลูกหนี้เริ่มผิดนัดชำระหนี้ 1 มกราคม 2563 ผู้ให้บริการสามารถคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ที่ 6%-8% (มาจากอัตราดอกเบี้ยปกติ 5% + ดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม 1%-3% โดยพิจารณาระดับของดอกเบี้ยส่วนเพิ่มจากประวัติการชำระหนี้ที่ผ่านมาและอัตราดอกเบี้ยปกติตามสัญญา) ตามหลักการของประกาศฉบับนี้
4.	ลูกหนี้ที่ค้างชำระหนี้ก่อนวันที่ 1 กรกฎาคม 2564 ผู้ให้บริการควรตัดชำระหนี้อย่างไร	• แม้จะเป็นหนี้ที่ค้างชำระก่อนประกาศมีผลบังคับใช้ แต่หากการตัดชำระหนี้แบบเดิมมีผลทำให้การจ่ายชำระหนี้ของลูกหนี้ไม่สามารถตัดถึงเงินต้นได้เลย ผู้ให้บริการควรพิจารณาแนวทางการตัดชำระหนี้ที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมแก่ผู้บริโภค เช่น ตัดชำระเงินต้นบ้าง เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยเหลือลูกหนี้แล้ว ยังช่วยผู้ให้บริการไม่ต้องมีหนี้ด้อยคุณภาพ (Non-Performing Loans : NPL) เพิ่มมากขึ้นด้วย • การตัดชำระหนี้แบบเดิม อาจเร่งให้เกิดหนี้ด้อยคุณภาพ ซึ่งจะทำให้ผู้ให้บริการมีต้นทุนในการจัดชั้นกันสำรองมากขึ้นให้สอดคล้องตามเกณฑ์ ธปท. ด้วย
II. ขอบเขตการบังคับใช้		
5.	ประกาศฉบับนี้ใช้กับสินเชื่อประเภทใดบ้าง	• สินเชื่อที่มีการผ่อนชำระเป็นงวด (Installment loan) • สินเชื่อหมุนเวียน (Revolving facility) รวมถึงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ด้วย ทั้งสินเชื่อที่ตกลงกันเป็นเงินบาทหรือเงินตราต่างประเทศ
6.	ประกาศฉบับนี้ครอบคลุมผู้ให้บริการทางการเงินใดบ้าง	• สถาบันการเงิน • บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงิน[1] • สถาบันการเงินเฉพาะกิจ • ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มิใช่สถาบันการเงิน • ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับที่มิใช่สถาบันการเงิน • บริษัทบริหารสินทรัพย์
7.	ลูกหนี้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ตามประกาศฉบับนี้ หมายถึงลูกหนี้กลุ่มใด	ให้ใช้นิยามลูกหนี้ SME ตามที่ผู้ให้บริการแต่ละแห่งกำหนด โดยหากผู้ให้บริการมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดกลุ่มลูกหนี้ ขอให้แจ้ง ธปท. ทราบด้วย
8.	ประกาศฉบับนี้ครอบคลุมถึงลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่ (Corporate loan) ลูกค้าหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานภาครัฐ	• ลำดับการตัดชำระหนี้ ประกาศฉบับนี้ครอบคลุมลูกหนี้ทุกกลุ่ม ทุกประเภท ไม่ว่าจะเรียกชื่อเป็นอย่างใด ดังนั้น ลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่ (Corporate loan)

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
	ลูกค้ากลุ่มสถาบันการเงิน หรือไม่ อย่างไร (ปรับปรุงเมื่อ 7 พฤษภาคม 2564)	ลูกค้าหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานภาครัฐ ลูกค้ากลุ่มสถาบันการเงิน จึงต้องถือปฏิบัติในเรื่องของลำดับการตัดชำระหนี้ด้วย • การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ แม้ประกาศฉบับนี้ครอบคลุมลูกหนี้รายย่อย และลูกหนี้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างไรก็ดี ตามมาตรา 224/1 ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ฉบับแก้ไข ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 กำหนดว่า การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ของสินเชื่อที่มีการผ่อนชำระเป็นงวด ให้คิดบนฐานเงินต้นของค่างวดที่ลูกหนี้ผิดชำระ และข้อตกลงใดขัดกับหลักการดังกล่าว ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ดังนั้น ลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่ (Corporate loan) ลูกค้าหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานภาครัฐ ลูกค้ากลุ่มสถาบันการเงิน จึงต้องถือปฏิบัติในเรื่องของฐานการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกำหนดด้วย ซึ่ง ธปท. จะนำประเด็นดังกล่าวปรับปรุงประกาศในคราวต่อไป
9.	ผลิตภัณฑ์ใดบ้างที่ได้รับการ<u>ยกเว้น</u> ไม่ต้องใช้หลักเกณฑ์ตามประกาศฉบับนี้	• ผลิตภัณฑ์ที่มีกฎหมายอื่นกำหนดเป็นการเฉพาะ หรืออยู่ภายใต้การกำกับของหน่วยงานกำกับดูแลอื่น เช่น ผลิตภัณฑ์เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา เป็นต้น • ผลิตภัณฑ์บัตรเครดิต
10.	ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะผสม โดยใช้เพื่อการผ่อนชำระเป็นงวด (Installment loan) และวงเงินหมุนเวียน (Revolving facility) เช่น บัตรกดเงินสดที่ลูกค้าสามารถนำไปผ่อนชำระสินค้าหรือกดเงินสดได้ภายใต้วงเงินสินเชื่อเดียวกัน จะกำหนดแนวทางดำเนินการอย่างไร	• ผู้ให้บริการควรกำหนดแนวทางการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้ให้สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ • หากผลิตภัณฑ์มีลักษณะผสม ผู้ให้บริการควรแบ่งวงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์แต่ละรูปแบบตามจริง เพื่อให้ปฏิบัติตามแนวทางใหม่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เช่น บัตรกดเงินสด ที่สามารถแบ่งวงเงินส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดมาใช้ผ่อนชำระสินค้าได้ ดังนั้น การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ในผลิตภัณฑ์นี้ จะแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) ส่วนที่เป็นวงเงินกดเงินสดเพื่อใช้หมุนเวียนทั่วไป ให้ถือปฏิบัติตามเกณฑ์ของสินเชื่อหมุนเวียน และ

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
		(2) ส่วนที่เป็นวงเงินผ่อนชำระสินค้า ให้ถือปฏิบัติตามเกณฑ์ของสินเชื่อที่ผ่อนชำระเป็นงวด
11.	ผลิตภัณฑ์เช่าซื้อที่ไม่อยู่ภายใต้ขอบเขตประกาศ สคบ. (ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา) เช่น เช่าซื้อรถยนต์เพื่อเป็นรถแท็กซี่ การเช่าซื้อรถจักรยานยนต์เพื่อไปรับจ้างวินมอเตอร์ไซค์ การเช่าซื้อเครื่องจักร การเช่าซื้อรถบรรทุกเพื่อนำไปประกอบอาชีพ หรือการเช่าซื้อโดยนิติบุคคล จะต้องปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้หรือไม่อย่างไร	การประกอบธุรกิจเช่าซื้อซึ่งไม่อยู่ภายใต้ขอบเขตตามประกาศ สคบ. จะต้องถือปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ ทั้งในเรื่องของการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และลำดับการตัดชำระหนี้
12.	สินเชื่อเพื่อการค้า (Trade finance) จะต้องปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้หรือไม่ และมีวิธีการพิจารณาอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้อย่างไร **(ปรับปรุงเมื่อ 6 กรกฎาคม 2565)**	• **หลักการ** : ผลิตภัณฑ์ที่เข้าข่ายและต้องถือปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ พิจารณาจาก 2 ส่วน ดังนี้ (1) เป็นสินเชื่อหรือผลิตภัณฑ์ที่คล้ายการให้สินเชื่อ กล่าวคือผู้ให้บริการอยู่ในฐานะเจ้าหนี้ที่ให้เงินกู้แก่ลูกหนี้ โดยลูกหนี้ตกลงจะใช้เงินคืนในภายหลัง และ (2) เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ ผู้ให้บริการเรียกเก็บดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้กับลูกหนี้ ดังนั้น สินเชื่อเพื่อการค้าเข้าข่ายต้องถือปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ โดยมีตัวอย่างของผลิตภัณฑ์ที่พิจารณาอัตราดอกเบี้ยเพื่อใช้ในการคิดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ดังนี้ **(1) ภาระผูกพันที่ผู้ให้บริการคิดค่าบริการ (Service fee) จากลูกค้า และภายหลังเมื่อเข้าเงื่อนไขตามที่ตกลงทำให้ผู้ให้บริการต้องชำระเงินแทนลูกค้า ภาระผูกพันดังกล่าวจะเข้าข่ายเป็นสินเชื่อ** เช่น หนังสือสัญญาค้ำประกัน (Letter of guarantee) ให้ผู้ให้บริการพิจารณากำหนดอัตราดอกเบี้ย**ที่สะท้อนความเสี่ยงของลูกหนี้หรือกลุ่มลูกหนี้เป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง เมื่อภาระดังกล่าวเข้าเงื่อนไขเป็นสินเชื่อ โดยอ้างอิงค่าเฉลี่ยอัตราดอกเบี้ยปกติของกลุ่มลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงคล้ายคลึงกันที่ก่อภาระผูกพันประเภทหนี้นั้น ๆ เช่น กลุ่มลูกหนี้ SME ที่มีหนี้ Trade finance และสามารถชี้แจงรายละเอียดที่มาของอัตราอ้างอิงดังกล่าวได้ เพื่อไม่เป็นภาระกับผู้ใช้บริการจนเกิน**

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
		สมควร ก่อนบวกอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มได้ไม่เกิน 3% ต่อปี เป็นอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ **(2) ตั๋วเงิน** เช่น ตั๋วสัญญาใช้เงิน (Promissory note) โดยให้อ้างอิงอัตราดอกเบี้ยตามที่ระบุในตั๋วสัญญาใช้เงินแต่ละฉบับ **(3) การซื้อขายลดจากมูลค่าของสัญญา** เช่น ธุรกรรมแฟ็กเตอริง (Factoring) ให้ใช้อัตราส่วนลด (Discount rate) เป็นอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา
13.	กรณีบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินหรือสาขาของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งประกอบธุรกิจและมีที่ตั้งในต่างประเทศ จะต้องถือปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ด้วยหรือไม่ (เพิ่มเติมเมื่อ 7 พฤษภาคม 2564)	• กรณีบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศหรือสาขาในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ (ผู้ให้บริการ) ตั้งอยู่ในประเทศ<u>ที่มี</u>หลักเกณฑ์กำกับดูแลหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น ให้ผู้ให้บริการถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติของประเทศนั้นได้ • แต่หากผู้ให้บริการข้างต้นตั้งอยู่ในประเทศที่<u>ไม่มี</u>หลักเกณฑ์กำกับดูแลหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้เป็นการเฉพาะ ผู้ให้บริการสามารถนำหลักเกณฑ์ตามประกาศฉบับนี้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มลูกค้า ลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการ และสภาพแวดล้อมในประเทศนั้นได้
14.	หากขณะทำสัญญาลูกหนี้จัดอยู่ในกลุ่มลูกหนี้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) แต่ภายหลังมีรายได้หรือมีขนาดใหญ่เพิ่มขึ้นและได้รับการเปลี่ยนกลุ่มเป็นลูกหนี้ธุรกิจขนาดใหญ่ (Corporate) ทั้งนี้ ลูกหนี้ยังได้รับเงื่อนไข เช่น ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ตามที่ระบุในสัญญาเดิมตั้งแต่ จัดกลุ่มเป็น SMEs ดังนั้น หากลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ให้อ้างอิงการจัดกลุ่มเป็นลูกหนี้ประเภทใด (เพิ่มเติมเมื่อ 7 พฤษภาคม 2564)	• ผู้ให้บริการอาจอ้างอิงการจัดกลุ่มลูกหนี้ ในขณะที่ทำสัญญาเป็นหลักในการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ อย่างไรก็ดี ผู้ให้บริการสามารถนำหลักการในการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ตามประกาศฉบับนี้ ไปปรับใช้กับกลุ่มลูกหนี้ Corporate ด้วย <u>ตัวอย่าง</u> : กรณีลูกหนี้มีการเปลี่ยนกลุ่มจาก SMEs เป็น Corporate หรือในทางกลับกัน • หากสัญญาจัดทำ ณ วันที่เป็นลูกหนี้ SMEs และภายหลังมีการเปลี่ยนกลุ่มเป็นลูกหนี้ Corporate ให้อ้างอิงหลักการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ของสัญญาตามแนวทางของลูกหนี้กลุ่ม SMEs • ในทางกลับกัน หากสัญญาจัดทำ ณ วันที่เป็นลูกหนี้ Corporate และภายหลังมีการเปลี่ยนกลุ่มเป็นลูกหนี้ SMEs โดยหากเงื่อนไขเดิมตามสัญญาของลูกหนี้ โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ยและดอกเบี้ยผิด

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
		นัดชำระหนี้ (เช่น ลูกหนี้ได้รับอัตราดอกเบี้ยปกติหรืออัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ในอัตราพิเศษ หรือได้รับยกเว้นการเรียกเก็บดอกเบี้ย ผิดนัดชำระ) เท่ากับหรือดีกว่าลูกหนี้กลุ่ม SMEs ดังนั้น ผู้ให้บริการก็สามารถใช้หลักการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ของสัญญาตามแนวทางของลูกหนี้กลุ่ม Corporate ได้ หรือจะพิจารณานำหลักการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ตามประกาศฉบับนี้ มาปรับใช้กับลูกหนี้กลุ่ม Corporate ก็ได้
15.	สินเชื่อที่มีข้อตกลงกำหนดให้จ่ายชำระเพียงครั้งเดียวหรืองวดเดียว เข้าข่ายจะต้องถือปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้หรือไม่ (เพิ่มเติมเมื่อ 7 พฤษภาคม 2564)	• คำจำกัดความ “สินเชื่อที่มีการผ่อนชำระเป็นงวด” ตามประกาศฉบับนี้ หมายความว่า สินเชื่อที่มีข้อตกลงกำหนดให้ลูกหนี้ผ่อนชำระในลักษณะที่เป็นรายงวด (Installment) รวมถึงธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ” ซึ่งหมายความรวมถึงสินเชื่อหรือธุรกรรมที่คล้ายการให้สินเชื่อที่มีกำหนดระยะเวลาจ่ายชำระที่แน่นอน ทั้งกรณีงวดเดียวหรือหลายงวดก็ตาม • ดังนั้น สินเชื่อหรือธุรกรรมที่คล้ายการให้สินเชื่อที่มีข้อตกลงกำหนดให้จ่ายชำระเพียงครั้งเดียวหรืองวดเดียว เข้าข่ายจะต้องถือปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ด้วย
16.	กรณีธุรกรรมแฟ็กเตอริง (Factoring) ทั้งแบบมีสิทธิไล่เบี้ย (with recourse) หรือไม่มีสิทธิไล่เบี้ย (without recourse) จะต้องปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้หรือไม่ และมีวิธีการพิจารณาอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้อย่างไร (เพิ่มเติมเมื่อ 7 พฤษภาคม 2564)	• หลักการ : ประกาศฉบับนี้มีเจตนารมณ์ครอบคลุมธุรกรรมสินเชื่อและผลิตภัณฑ์ที่คล้ายการให้สินเชื่อ ซึ่งรวมถึงธุรกรรมแฟ็กเตอริงด้วย โดยอ้างอิงอำนาจตามกฎหมายเฉพาะที่กำหนดให้ผู้ให้บริการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของ ธปท. ซึ่งอาจแตกต่างจากนิติกรรมสัญญาที่คู่สัญญาปฏิบัติตามหลักกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภคส่วนรวมให้ได้รับการคุ้มครองที่มีมาตรฐานเดียวกัน • ดังนั้น การทำธุรกรรมแฟ็กเตอริง ทั้งแบบมีสิทธิไล่เบี้ย (with recourse) หรือไม่มีสิทธิไล่เบี้ย (without recourse) ผู้ให้บริการจึงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของประกาศฉบับนี้ด้วย โดยให้ใช้อัตราส่วนลด (Discount rate) เป็นอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา อย่างไรก็ดี ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ที่ผู้ให้บริการจะคิดนั้น จะต้องไม่เกินกว่าที่ผู้ซื้อและผู้ขายได้ตกลงกันไว้ตามสัญญาการค้าด้วย เช่น กรณีผู้ซื้อและผู้ขายได้ตกลงดอกเบี้ยผิดนัดชำระไว้ตามสัญญาซื้อขายซึ่ง

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
		ต่ำกว่าการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ตามหลักเกณฑ์ของประกาศฉบับนี้ หรือไม่คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ในสัญญา ดังนั้น ผู้ให้บริการก็สามารถปฏิบัติตามที่กำหนดในสัญญาได้
17.	กรณีผู้ให้บริการผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้บัตรเครดิตตามข้อตกลง โดยเปลี่ยนสินเชื่อบัตรเครดิตบางส่วนหรือทั้งหมดให้เป็นการผ่อนชำระเป็นงวด จะต้องถือปฏิบัติในการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และลำดับการตัดชำระหนี้ ตามที่ประกาศกำหนดด้วยหรือไม่ (เพิ่มเติมเมื่อ 7 พฤษภาคม 2564)	การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และลำดับการตัดชำระหนี้ตามประกาศฉบับนี้ไม่ใช้กับสินเชื่อบัตรเครดิต <u>ยกเว้น</u> กรณีการเปลี่ยนสินเชื่อบัตรเครดิตบางส่วนหรือทั้งหมดเป็นการผ่อนชำระเป็นงวด เนื่องจากเข้าข่ายเป็นสินเชื่อผ่อนชำระเป็นงวดแล้ว
III. การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้		
18.	ภายหลังศาลมีคำพิพากษาแล้ว จะคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้อย่างไร	ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งศาล
19.	การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ภายหลังมีคำพิพากษา จะคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้อย่างไร (ปรับปรุงเมื่อ 7 พฤษภาคม 2564)	การปรับโครงสร้างหนี้ภายหลังศาลมีคำพิพากษา จะมีการทำสัญญาตามปกติโดยมีเงื่อนไขและข้อกำหนดตามคำสั่งศาล ซึ่งหากมีการผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาก็จะต้องปฏิบัติตามแนวทางของประกาศฉบับนี้ อย่างไรก็ดี หากต่อมาลูกหนี้อาจไม่สามารถชำระหนี้ได้ ทำให้ต้องดำเนินการตามกฎหมายแทน (เช่น บังคับคดี ยึดทรัพย์ขายทอดตลาด) ผู้ให้บริการก็สามารถดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ดำเนินการได้
20.	เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ ดอกเบี้ยที่ผู้ให้บริการสามารถคิดจากลูกหนี้มีอะไรบ้าง และมีฐานของการคำนวณอย่างไร	เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ ผู้ให้บริการสามารถคิดดอกเบี้ยได้ 2 ส่วน กล่าวคือ • ดอกเบี้ยปกติ ซึ่งคำนวณจากฐานของเงินต้นทั้งหมด • ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งคำนวณจากฐานเงินต้นของค่างวดที่มีการผิดนัดชำระหนี้
IV. อัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้		
21.	อัตราดอกเบี้ยปกติสูงสุดที่เรียกเก็บจริงตามที่ระบุในสัญญา คืออัตราดอกเบี้ยใด	อัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่ตกลงกันระหว่างผู้ให้บริการกับลูกค้าและมีการเรียกเก็บจริง โดยไม่ใช่อัตราดอกเบี้ยที่ให้อัตราส่วนลดพิเศษที่ต่ำกว่าปกติ (Teaser rate) ซึ่งอาจไม่ได้สะท้อนความเสี่ยงที่แท้จริงของลูกหนี้ เช่น สินเชื่อที่อยู่อาศัยที่อัตราดอกเบี้ยเป็นแบบขั้นบันได (Step up) โดยช่วง 3 ปีแรกจะคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำมาก

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
		และปีต่อ ๆ มา อัตราดอกเบี้ยจะสูงขึ้น ดังนั้น จึงให้ใช้อัตราดอกเบี้ยสูงสุดตามที่มีการเรียกเก็บจริง
22.	สินเชื่อที่ใช้อัตราดอกเบี้ยหลายอัตรา เช่น อัตราแบบขั้นบันได (Step up) หากลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้จะคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้อย่างไร	ให้ใช้อัตราดอกเบี้ยสูงสุดปกติตามสัญญาที่เรียกเก็บจริงกับลูกหนี้รายนั้น และบวกเพิ่มได้ไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี
23.	ในการพิจารณากำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ที่ประกาศระบุให้เรียกเก็บเพิ่มจากอัตราดอกเบี้ยปกติ ได้ไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี โดยให้คำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ อาทิเช่น อัตราดอกเบี้ยปกติตามสัญญา ประวัติการจ่ายชำระหนี้ เป็นต้น หมายความว่าอย่างไร	• **หลักการ** : อัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ควรแตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยปกติตามสัญญาบ้าง เพื่อจูงใจให้ลูกหนี้ผ่อนชำระตามปกติอย่างต่อเนื่อง • ทั้งนี้ ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มจากการผิดนัดชำระหนี้ ผู้ให้บริการควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น - อัตราดอกเบี้ยปกติตามสัญญา ถ้าอยู่ในระดับต่ำ การเก็บดอกเบี้ยเพิ่มเติมที่ 1% ก็เพียงพอจะทำให้เห็นความแตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา - ประวัติการจ่ายชำระหนี้ หากเป็นลูกหนี้ที่มีประวัติการจ่ายชำระดี ก็ไม่ควรเรียกเก็บดอกเบี้ยส่วนเพิ่มในอัตราสูง **<u>ตัวอย่าง</u>** • นาย ก. มีสินเชื่อที่อยู่อาศัย อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา 8% ที่ผ่านมา นาย ก. มีประวัติการชำระหนี้ดี ไม่เคยมีการค้างชำระค่างวด ในกรณีนี้อาจพิจารณากำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มที่ 1% ซึ่งจะทำให้อัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้อยู่ที่ 9% • นาย ข. มีสินเชื่อส่วนบุคคล อัตราดอกเบี้ย 22% ต่อปี โดยประวัติในฐานข้อมูลเครดิต ชี้ว่าเคยผิดนัดชำระหนี้มาก่อน ดังนั้น ในกรณีนี้อาจพิจารณากำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มที่ 3% ซึ่งจะทำให้ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้อยู่ที่ 25% ต่อปี
24.	ขอให้ยกตัวอย่างกรณีที่ประวัติการผ่อนชำระหนี้มีผลต่อการกำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้	ลูกค้ารายหนึ่งใช้ผลิตภัณฑ์สินเชื่อที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ส่วนเพิ่ม 3% สำหรับลูกค้าโดยทั่วไป แต่ระหว่างที่ใช้ผลิตภัณฑ์นี้ลูกค้าไม่เคยผิดนัดชำระหนี้เลย ภายหลังหากลูกค้ารายนี้ขอสินเชื่ออื่นเพิ่มเติม ผู้ให้บริการอาจคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ส่วนเพิ่มของสินเชื่อใหม่เพียง 1% - 2% ได้
25.	กรณีลูกหนี้สินเชื่อส่วนบุคคลที่อัตราดอกเบี้ยตามสัญญาและดอกเบี้ยผิดนัดอยู่ที่ 25% เท่ากัน โดยลูกหนี้ไม่เคยมีประวัติผิดนัดชำระหนี้	• ผู้ให้บริการควรกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา และดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ให้แตกต่างกันบ้าง เพื่อจูงใจให้ลูกหนี้มีวินัยและปฏิบัติตามข้อสัญญา

<table>
<tr><th>ข้อ</th><th>คำถาม</th><th>คำตอบ</th></tr>
<tr><td></td><td>ตามประกาศฉบับนี้ ผู้ให้บริการจะต้องปรับลดอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาลงเหลือ 22% (25% - 3%) หรือไม่</td><td>ดังนั้น ลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ดี ผู้ให้บริการควรปรับลดอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาให้ต่างจากดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้บ้าง (1% - 3%) เพื่อเพิ่มแรงจูงใจให้ลูกหนี้ดีชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการลดอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา จะช่วยลดโอกาสที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ไม่ต่างจากอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา</td></tr>
<tr><td>26.</td><td>ลูกหนี้สินเชื่อส่วนบุคคลที่เดิมคิดดอกเบี้ยปกติตามสัญญาเพียง 15% เนื่องจากประวัติการชำระหนี้ดีมาโดยตลอด ทั้งนี้ในสัญญาระบุว่าอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ถูกกำหนดไว้ที่ 25% ภายหลังประกาศมีผลบังคับใช้ ผู้ให้บริการสามารถปรับอัตราดอกเบี้ยปกติตามสัญญาขึ้นเป็น 22% ได้หรือไม่ เนื่องจากเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ จะสามารถคิดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้เท่าเดิมที่ 25% (22% + 3%) ได้หรือไม่</td><td>• ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา ผู้ให้บริการจะคำนึงถึงต้นทุนและความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อกับลูกหนี้รายนั้น การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา ผู้ให้บริการจะต้องสามารถชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับต้นทุนและความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นได้อย่างชัดเจน
• ถ้าลูกหนี้รายใดพบการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยในลักษณะสูงผิดปกติดังตัวอย่างข้างต้น สามารถแจ้งและร้องเรียนมาที่ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธปท. โทร. 1213</td></tr>
<tr><td>27.</td><td>บัตรกดเงินสดที่ตามสัญญาระบุดอกเบี้ย 24% โดยลูกหนี้สามารถใช้วงเงินที่ได้รับอนุมัติเพื่อเบิกถอนเงินสดหรือซื้อสินค้าแบบผ่อนชำระ หรือได้เงินก้อนเข้าบัญชีแล้วผ่อนชำระคืนเป็นรายงวด จะคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ในแต่ละกรณีอย่างไร</td><td>• หลักการ : อัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ให้คิดเพิ่มขึ้นจากอัตราดอกเบี้ยปกติสูงสุดที่ตกลงระหว่างผู้ให้บริการกับลูกหนี้ (ซึ่งมีการเรียกเก็บจริงและสะท้อนความเสี่ยงความสามารถการชำระหนี้ของลูกหนี้) ได้ไม่เกิน 3% ต่อปี ทั้งนี้ ไม่ใช่อัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่ระบุในสัญญาแต่ไม่มีการเรียกเก็บจริงหรือไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประกาศฉบับนี้
• บัตรกดเงินสด แบ่งได้ 2 กรณี ดังนี้
- <u>กรณีที่ 1</u> : การกดเงินสดและการผ่อนชำระสินค้า ผู้ให้บริการมักให้อัตราดอกเบี้ยพิเศษกับลูกหนี้ เช่น ดอกเบี้ย 0% เป็นระยะเวลา 6 เดือน ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยปกติของลูกหนี้อยู่ที่ 18% ซึ่งผู้ให้บริการจะแจ้งให้ลูกหนี้ทราบเมื่อมีการกดเงินสดหรือผ่อนสินค้าด้วย ดังนั้น หากดอกเบี้ยผิดนัดส่วนเพิ่ม 1% ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้จะอยู่ที่ 19%
<table>
<tr><td>ดอกเบี้ยสูงสุดตามสัญญา (ไม่ได้เรียกเก็บจริง)</td><td>24%</td></tr>
<tr><td>ดอกเบี้ยอัตราพิเศษ</td><td>0%</td></tr>
<tr><td>ดอกเบี้ยปกติของลูกค้า</td><td>18%</td></tr>
<tr><td>ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ (หากส่วนเพิ่ม 1%)</td><td>19% (18% + 1%)</td></tr>
</table>
- <u>กรณีที่ 2</u> : สินเชื่อเงินก้อนเข้าบัญชี และลูกหนี้ผ่อนชำระคืนเป็นรายงวด โดยผู้ให้บริการกำหนดอัตรา</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>ข้อ</th><th>คำถาม</th><th>คำตอบ</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>ดอกเบี้ยในลักษณะขั้นบันได (Step up) เช่น หากระยะเวลาผ่อนชำระคืน 2 ปี (3 เดือนแรกคิดดอกเบี้ย 10% และเดือน 4 - 24 คิดดอกเบี้ย 20%) ดังนั้น หากดอกเบี้ยผิดนัดส่วนเพิ่ม 1% ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้ไม่ว่าจะผิดนัดชำระในเดือนใดก็ตามจะอยู่ที่ 21%
ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยปกติควรมีระยะเวลาที่เรียกเก็บยาวพอสมควร เพื่อสะท้อนความเสี่ยงของลูกหนี้ที่แท้จริง
<table>
<tr><td>ดอกเบี้ยสูงสุดตามสัญญา (ไม่ได้เรียกเก็บจริง)</td><td>24%</td></tr>
<tr><td>ดอกเบี้ยอัตราพิเศษ (เดือนที่ 1-3)</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>ดอกเบี้ยปกติของลูกค้า (เดือนที่ 4 - 24)</td><td>20%</td></tr>
<tr><td>ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ (หากส่วนเพิ่ม 1%)</td><td>21% (20% + 1%)</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>28.</td><td>เงินเบิกเกินบัญชี (Overdraft) มีแนวทางในการกำหนดอัตราดอกเบี้ย และคิดดอกเบี้ยกรณีผิดนัดชำระหนี้อย่างไร
(เพิ่มเติมเมื่อ 6 กรกฎาคม 2565)</td><td>การกำหนดอัตราดอกเบี้ยและการคิดดอกเบี้ยกรณีผิดนัดชำระหนี้เงินเบิกเกินบัญชี (Overdraft) แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้
<table>
<tr><th>กรณีผิดนัดชำระหนี้</th><th>อัตราดอกเบี้ยและการคิดดอกเบี้ย</th></tr>
<tr><td>1. <u>กรณีเกินวงเงิน</u> ซึ่งผู้ให้บริการไม่อนุมัติวงเงินเพิ่ม และเรียกให้ลูกหนี้มาชำระเพื่อให้กลับมาอยู่ในวงเงิน</td><td>● ส่วนที่อยู่ในวงเงิน คิดอัตราดอกเบี้ยปกติตามสัญญาเงินเบิกเกินบัญชี
● ส่วนที่เกินวงเงิน คิดอัตราดอกเบี้ยปกติตามสัญญา บวกเพิ่มไม่เกิน 3% ต่อปี</td></tr>
<tr><td>2. <u>กรณียกเลิกวงเงิน</u> ซึ่งผู้ให้บริการเรียกให้ลูกหนี้มาชำระหนี้คืน</td><td>● ยอดหนี้ทั้งหมด ทั้งส่วนที่อยู่ในวงเงินและเกินวงเงิน คิดอัตราดอกเบี้ยปกติตามสัญญา บวกเพิ่มไม่เกิน 3% ต่อปี
ทั้งนี้ หากแนวปฏิบัติเดิมของผู้ให้บริการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้เฉพาะส่วนที่เกินจากวงเงิน ก็สามารถทำได้ เนื่องจากเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์กับลูกหนี้มากกว่าหลักเกณฑ์ตามประกาศ</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>ข้อ</th><th>คำถาม</th><th>คำตอบ</th></tr>
<tr><td>29.</td><td>กรณีมีสินเชื่อหลายวงเงินภายใต้สัญญาเดียวกัน โดยแต่ละวงเงินมีอัตราดอกเบี้ยที่ต่างกัน หากลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ ผู้ให้บริการสามารถคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้อย่างไร
<u>ตัวอย่าง</u>
• สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออเนกประสงค์ : วงเงิน 5 ลบ. อัตราดอกเบี้ย 7% ต่อปี และสินเชื่ออเนกประสงค์ วงเงิน 1 ลบ. อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี
(ปรับปรุงเมื่อ 6 กรกฎาคม 2565)</td><td>• หลักการ : ผู้ให้บริการสามารถคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้<u>ตามอัตราที่เรียกเก็บจริงแยกแต่ละวงเงิน</u>ได้โดยดอกเบี้ยผิดนัดส่วนเพิ่มไม่เกิน 3% ต่อปี
<u>ตัวอย่าง</u>
• สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออเนกประสงค์ : การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ แบ่งเป็น ดังนี้
<table><tr><th>สินเชื่อ</th><th>วงเงิน</th><th>อัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้</th></tr><tr><td>สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย</td><td>5 ลบ.</td><td>อัตราดอกเบี้ยปกติ 7% บวกเพิ่มไม่เกิน 3%</td></tr><tr><td>สินเชื่ออเนกประสงค์</td><td>1 ลบ.</td><td>อัตราดอกเบี้ยปกติ 12% บวกเพิ่มไม่เกิน 3%</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>30.</td><td>ผลิตภัณฑ์ที่อัตราดอกเบี้ยปกติตามสัญญาเป็นอัตราลอยตัว (Floating rate) เช่น MLR MRR MOR รวมถึงอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง เช่น LIBOR THOR เป็นต้น หากผิดนัดชำระหนี้ ควรใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง ณ วันใด</td><td>• อัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ให้คิดเพิ่มขึ้นจากอัตราดอกเบี้ยปกติสูงสุดที่เรียกเก็บจริงตามที่ระบุในสัญญาได้ไม่เกิน 3% ดังนั้น ผู้ให้บริการสามารถใช้อัตราดอกเบี้ยลอยตัวหรืออัตราดอกเบี้ยอ้างอิงที่สูงสุด และบวกเพิ่มได้ไม่เกิน 3%
อย่างไรก็ดี หากผู้ให้บริการมีข้อจำกัดของระบบงานสามารถใช้อัตราดอกเบี้ยลอยตัวหรืออัตราดอกเบี้ยอ้างอิง ณ วันที่ลูกหนี้เริ่มผิดนัดชำระหนี้ได้ เพื่อให้สะดวกต่อการสื่อสารและทำความเข้าใจกับลูกหนี้
<u>ตัวอย่าง</u>
ณ วันทำสัญญา MRR = 6.45%
ณ วันที่ลูกหนี้ผิดนัด MRR = 6.00%
หากผู้ให้บริการคิดดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม 1% กับลูกหนี้รายนี้ ดังนั้น ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้จะอยู่ที่ 7.45% (6.45% + 1%) อย่างไรก็ดี หากผู้ให้บริการประสงค์จะคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ส่วนเพิ่มจากอัตรา MRR ณ วันที่ผิดนัด ก็สามารถดำเนินการได้ โดยดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้จะอยู่ที่ 7.00% (6.00% + 1%)</td></tr>
<tr><td>31.</td><td>สินเชื่อที่เป็นเงินตราต่างประเทศ โดยอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา เป็นอัตราลอยตัวอ้างอิงด้วยสกุลต่างประเทศ ดังนั้น เมื่อผิดนัดชำระหนี้จะต้องใช้อัตราใด</td><td>เมื่อผิดนัดชำระหนี้
• เงินต้นคงค้างยังเป็นสกุลต่างประเทศ : ให้ใช้อัตราดอกเบี้ยสกุลต่างประเทศสูงสุดที่คิดจริงตามสัญญา บวกไม่เกิน 3%
ทั้งนี้ หากผู้ให้บริการมีปัญหาในเรื่องของระบบงานหรือประสงค์จะใช้อัตราดอกเบี้ย ณ วันที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ บวกไม่เกิน 3% ก็สามารถทำได้</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>ข้อ</th><th>คำถาม</th><th>คำตอบ</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>
<u>ตัวอย่าง</u> : หากดอกเบี้ยผิดนัดส่วนเพิ่ม 1%
<table>
<tr><th>อัตราดอกเบี้ย</th><th>วันให้สินเชื่อ</th><th>วันที่ผิดนัดชำระหนี้</th></tr>
<tr><td>สกุลต่างประเทศ
(เช่น LIBOR)</td><td>2.15%</td><td>2%</td></tr>
<tr><td>อัตราดอกเบี้ย
ผิดนัดชำระหนี้</td><td>3.15%
(2.15% + 1%)</td><td>3%
(2% + 1%)</td></tr>
</table>
• เงินต้นคงค้างแปลงเป็นสกุลบาท : ให้ใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงสกุลเงินบาท ณ วันให้สินเชื่อ หรือ ณ วันที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ บวกไม่เกิน 3%
ทั้งนี้ ผู้ให้บริการอาจใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงสกุลเงินบาทที่มีอัตราที่ต่ำกว่า เพื่อประโยชน์ของลูกหนี้ก็ได้
<u>ตัวอย่าง</u> หากดอกเบี้ยผิดนัดส่วนเพิ่ม 1%
<table>
<tr><th>อัตราดอกเบี้ย</th><th>วันให้สินเชื่อ</th><th>วันที่ผิดนัดชำระหนี้</th></tr>
<tr><td>สกุลบาท</td><td>5%</td><td>4.5%</td></tr>
<tr><td>อัตราดอกเบี้ย
ผิดนัดชำระหนี้</td><td>6%
(5% + 1%)</td><td>5.5%
(4.5% + 1%)</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>32.</td><td>กรณีเงินเบิกเกินบัญชีกระแสรายวัน (Current account) ที่ผู้ใช้บริการ<u>ไม่มีวงเงินเบิกเกินบัญชี</u> จะมีแนวทางกำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้อย่างไร
(เพิ่มเติมเมื่อ 6 กรกฎาคม 2565)</td><td>
• ให้ผู้ให้บริการพิจารณากำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สะท้อนความเสี่ยงของลูกหนี้หรือกลุ่มลูกหนี้เป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงเมื่อเข้าเงื่อนไขเป็นสินเชื่อ โดยอ้างอิงค่าเฉลี่ยอัตราดอกเบี้ยปกติของกลุ่มลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงคล้ายคลึงกัน เช่น ลูกหนี้รายย่อย ลูกหนี้ SME เป็นต้น และสามารถชี้แจงรายละเอียดที่มาของอัตราอ้างอิงดังกล่าวได้ เพื่อไม่เป็นภาระกับผู้ใช้บริการจนเกินสมควร ก่อนบวกอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มได้ไม่เกิน 3% ต่อปี เป็นอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้
• เมื่อลูกค้าขอสมัครใช้บริการ ผู้ให้บริการต้องแจ้งเงื่อนไขกรณีที่ลูกค้าอาจถูกคิดดอกเบี้ยและอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวให้ชัดเจน รวมถึงให้สิทธิลูกค้าตัดสินใจเลือก กรณีผู้ให้บริการให้ลูกค้าสามารถเบิกเงินเกินกว่าจำนวนเงินในบัญชีได้ ลูกค้าที่ประสงค์ดังกล่าวจะต้องให้ความยินยอมแก่ผู้ให้บริการ
ทั้งนี้ กรณีผู้ให้บริการไม่เคยขอความยินยอมในการเบิกเงินเกินกว่าจำนวนเงินในบัญชีจากลูกค้า โดยต่อมาจะเบิกเงินเกินดังกล่าว ผู้ให้บริการจะต้องได้รับความยินยอมจากลูกค้าก่อน
</td></tr>
</table>

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
33.	ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้หรือค่าเบี้ยปรับของธุรกิจให้เช่าซื้อ ให้ใช้อัตราใด **<u>ตัวอย่าง</u>** สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์มีค่างวด 4,000 บาท/งวด (เงินต้น 3,000 บาท และดอกเบี้ย 1,000 บาท) อัตราดอกเบี้ยคงที่ = 3% ต่อปี และอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (EIR) = 5.4% ต่อปี	• **หลักการ** : ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ หมายถึง ดอกเบี้ยที่ผู้ให้บริการเรียกเก็บจากลูกหนี้เมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งอาจเรียกชื่อเป็นอย่างอื่น เช่น ค่าปรับ เบี้ยปรับ เป็นต้น โดยให้คิดจากอัตราดอกเบี้ยปกติที่เป็นอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปี (EIR) บวกเพิ่มได้ไม่เกิน 3% **<u>ตัวอย่าง</u>** หากดอกเบี้ยผิดนัดส่วนเพิ่มคือ 1% ดังนั้น ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้จะอยู่ที่ 6.4% (5.4% + 1%)
34.	ขอให้ยกตัวอย่าง การนำหลักเกณฑ์เรื่องอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้มาเริ่มใช้ก่อนที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้	**<u>ตัวอย่าง</u>** กรณีเงินต้น 1,000,000 บาท โดยดอกเบี้ยตามสัญญา 6.5% ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ 14% หากนำหลักเกณฑ์ตามประกาศฉบับนี้มาใช้ตั้งแต่วันที่ศาลรับฟ้อง (1 ม.ค. 62) – ปัจจุบัน (1 ธ.ค. 63) ดังนี้ • **1 ม.ค. 62 วันที่ศาลรับฟ้อง :** โดยคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ (ใหม่) = 7.5% (ดอกเบี้ยตามสัญญา 6.5% + ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ส่วนเพิ่ม 1%) จากฐานเงินต้นคงค้างทั้งจำนวน • **การคำนวณ :** - เงินต้นคงค้าง 1,000,000 บาท - ดอกเบี้ยตามสัญญา = 6.5% - ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ (เดิม) 14% - ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ (ใหม่) = 7.5% (ดอกเบี้ยตามสัญญา 6.5% + ส่วนเพิ่ม 1%) ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ | จำนวน (บาท) ใหม่ : อัตรา 7.5% (ตามสัญญา 6.5% + ส่วนเพิ่ม 1%) | 143,750 (1,000,000 * 7.5% * 23 เดือน)
V. ฐานการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้		
35.	ผู้ให้บริการจะต้องคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้จากฐานเงินต้นของค่างวดที่ลูกหนี้ค้างชำระตามประกาศฉบับนี้ ไปจนถึงเมื่อใด	ผู้ให้บริการจะต้องใช้ฐานเงินต้นตามแนวประกาศฉบับนี้ไปตราบเท่าที่สัญญานี้มีผลผูกพัน**จนถึงวันที่ศาลรับฟ้อง**เป็นอย่างน้อย
36.	หลักเกณฑ์ข้อ 5.2.1 (2.1) กำหนดว่า “สินเชื่อที่มีการผ่อนชำระเป็นงวด ให้ผู้ให้บริการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้บนฐานเงินต้นของค่างวดที่ลูกหนี้ค้างชำระในแต่ละงวดไปจนถึงวันที่ศาลรับฟ้อง	ผู้ให้บริการสามารถคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้บนฐานเงินต้นของค่างวดที่ลูกหนี้ค้างชำระในแต่ละงวดตามข้อ 5.2.1 (2.1) เกินกว่าวันที่ศาลรับฟ้องได้

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
	<u>เป็นอย่างน้อย</u> ซึ่งการฟ้องคดีต่อศาลต้องมีระยะเวลาที่ลูกหนี้ค้างชำระหนี้เกินกว่า 90 วัน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ” คำว่า “เป็นอย่างน้อย” หมายความว่าอย่างไร	
37.	สำหรับการชำระหนี้ที่ค่างวดมีเฉพาะส่วนของดอกเบี้ย (ช่วงปลอดเงินต้น) จะให้คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้อย่างไร	• ธปท. คาดหวังว่าในการกำหนดค่างวดแต่ละงวดควรมีส่วนที่เป็นเงินต้นด้วย • ในกรณีผ่อนชำระแต่ดอกเบี้ย ผู้ให้บริการไม่สามารถคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ได้ เนื่องจากค่างวดการผ่อนชำระไม่มีส่วนของเงินต้น
38.	การให้สินเชื่อแก่ผู้จัดจำหน่ายรถยนต์ (Floor plan financing) ซึ่งมีเงื่อนไขในการชำระคืนเงินกู้ (เงินต้น) ภายในระยะเวลา 6 เดือน และต้องชำระดอกเบี้ยของเงินต้นที่เบิกใช้เป็นรายเดือน และชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนครั้งเดียว ทั้งนี้ หากผู้จัดจำหน่ายรถยนต์ (Dealer) ไม่ชำระดอกเบี้ยรายเดือนหรือไม่ชำระคืนเงินต้นเมื่อครบ 6 เดือน ดังนั้น จะคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้อย่างไร	• **Dealer ไม่ชำระดอกเบี้ยรายเดือน :** เนื่องจากกำหนดชำระในแต่ละเดือนไม่มีฐานของเงินต้น ดังนั้น ผู้ให้บริการไม่สามารถคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ได้ อย่างไรก็ดี ธปท. คาดหวังว่าในการกำหนดค่างวดแต่ละงวดควรมีส่วนที่เป็นเงินต้นด้วย • **เมื่อครบกำหนดที่ต้องชำระคืนเงินต้น (ครบ 6 เดือน) :** ผู้ให้บริการสามารถคิดดอกเบี้ยในอัตราผิดนัดชำระหนี้ (เพิ่มขึ้นจากอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่เรียกเก็บจริงตามที่ระบุในสัญญา ได้ไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี) จากเงินต้นที่ถึงกำหนดชำระคืนทั้งจำนวน
39.	ในการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ผู้ให้บริการจะต้องคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้จากฐานเงินต้นของค่างวดที่ค้างชำระตามจริง หรือ เงินต้นตามตารางการผ่อนชำระในสัญญาเงินกู้	ให้คิดจากฐานเงินต้นของค่างวดที่ค้างชำระตามจริง
40.	ขอให้ยกตัวอย่าง การนำหลักเกณฑ์เรื่องฐานการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้มาเริ่มใช้ก่อนที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับ และจะมีแนวทางคืนส่วนต่างให้กับลูกหนี้อย่างไรบ้าง	**<u>ตัวอย่าง</u>** กรณีเงินต้น 738,000 บาท มีค่างวด 10,000 บาท (เงินต้น 6,000 บาท และดอกเบี้ย 4,000 บาท) ดอกเบี้ยตามสัญญา 6.5% ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ 14% หากนำหลักเกณฑ์ตามประกาศฉบับนี้มาใช้ตั้งแต่วันที่ลูกหนี้เริ่มผิดนัดชำระหนี้ (1 พ.ค. 63) – 30 มี.ค. 64 ดังนี้ • **1 พ.ค. 63 วันที่ลูกหนี้เริ่มผิดนัดชำระหนี้ :** โดยคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ (ใหม่) = 7.5% (ดอกเบี้ยตามสัญญา 6.5% + ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ส่วนเพิ่ม 1%) จากฐานเงินต้นของค่างวดที่ค้างชำระ • **การคำนวณ :** - เงินต้นคงค้าง 738,000 บาท - ค่างวด 10,000 บาท (เงินต้น 6,000 บาท และดอกเบี้ย 4,000 บาท)

<table>
<tr><th>ข้อ</th><th>คำถาม</th><th>คำตอบ</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>
- ดอกเบี้ยตามสัญญา = 6.5%
- ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ (เดิม) 14%
- ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ (ใหม่) = 7.5%
(ดอกเบี้ยตามสัญญา 6.5% + ส่วนเพิ่ม 1%)
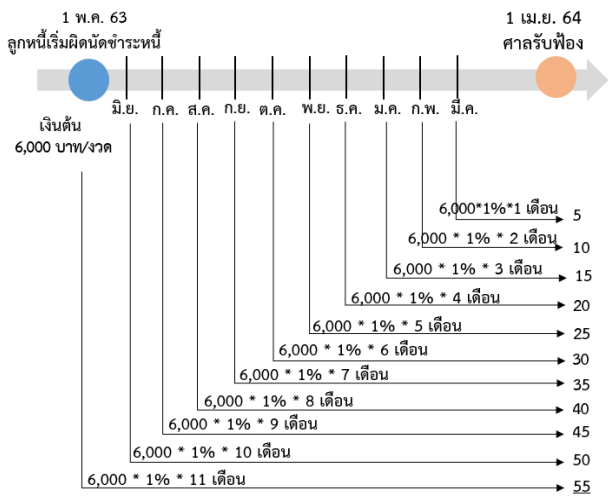

รวมดอกเบี้ยผิดนัดส่วนเพิ่ม (ใหม่) = 330 บาท
ดอกเบี้ยตามสัญญา = 44,000 บาท
(4,000 * 11 งวด)
รวมดอกเบี้ยทั้งหมด = 44,330 บาท
<table>
<tr><th>ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้</th><th>จำนวน (บาท)</th></tr>
<tr><td>เดิม : อัตรา 14%</td><td>94,710
(738,000 * 14% * 11 เดือน)</td></tr>
<tr><td>ใหม่ : อัตรา 7.5%
(ตามสัญญา 6.5% + ส่วนเพิ่ม 1%)</td><td>44,330</td></tr>
<tr><td>ส่วนต่าง</td><td>50,380</td></tr>
</table>
ทั้งนี้ ส่วนต่างของดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้จากการนำหลักเกณฑ์ตามประกาศฉบับนี้มาใช้ตั้งแต่ 1 พ.ค. 63 จำนวน 50,380 บาท ผู้ให้บริการอาจพิจารณานำมาหักจากยอดคงค้างให้กับลูกหนี้หรือดำเนินการอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์กับลูกหนี้
</td></tr>
<tr><td colspan="3">VI. ระยะเวลาผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ (Grace period)</td></tr>
<tr><td>41.</td><td>ผู้ให้บริการสามารถกำหนด Grace period ได้นานเท่าใด โดยพิจารณาจากปัจจัยใดบ้าง</td><td>
• ผู้ให้บริการสามารถกำหนดระยะเวลาการผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ให้สอดคล้องกับคุณภาพและพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละราย โดยคำนึงถึงประเภทสินเชื่อ สถานะ ตลอดจนเหตุผลความจำเป็นหรือเหตุสุดวิสัยของลูกหนี้ เช่น อุบัติเหตุ อุบัติภัย ถูกเลิกจ้างเนื่องจากนายจ้างปิดกิจการ
• นอกจากนี้ ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้ของลูกหนี้ในวงกว้าง ผู้ให้บริการสามารถ
</td></tr>
</table>

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
		พิจารณายกเว้นการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ให้สามารถกลับมาจ่ายชำระหนี้ปกติได้
42.	กรณีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้นานกว่าระยะเวลาผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ จะเริ่มคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ได้ตั้งแต่เมื่อใด	• กรณีที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้หลังจากระยะเวลาผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ผู้ให้บริการสามารถคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ได้**ตั้งแต่วันแรกที่ผิดนัดชำระหนี้** หรืออาจพิจารณาผ่อนปรนได้ตามเกณฑ์ที่ผู้ให้บริการกำหนด **<u>ตัวอย่าง</u>** ผู้ให้บริการกำหนดช่วงระยะเวลาผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ไว้ 7 วัน ปรากฏว่าลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ 25 วัน ในกรณีเช่นนี้ ผู้ให้บริการสามารถคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ได้ตั้งแต่วันที่ 1 จนถึงวันที่ 25 (แต่อาจผ่อนปรนได้ตามสมควร)
43.	กรณีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้นานกว่าระยะเวลาผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ และหลังจากนั้นนำเงินมาชำระหนี้ได้บางส่วน ผู้ให้บริการยังสามารถคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้บนเงินต้นของค่างวดที่ยังค้างชำระอยู่ได้หรือไม่	ผู้ให้บริการสามารถคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้บนเงินต้นของค่างวดที่ลูกหนี้ค้างชำระได้จนกระทั่งลูกหนี้ชำระหนี้ที่ค้างดังกล่าวจนเสร็จสิ้น **<u>ตัวอย่าง</u>** ผู้ให้บริการมีระยะเวลาผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ 90 วัน ลูกหนี้ค้างชำระเกิน 90 วัน ภายหลังนำเงินมาชำระหนี้บางส่วนซึ่งทำให้เหลือการค้างชำระเป็น 60 วัน กรณีดังกล่าวผู้ให้บริการสามารถคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ต่อไปได้ แม้จำนวนวันค้างชำระจะลดน้อยกว่าระยะเวลาผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระ อย่างไรก็ดี ในกรณีนี้ ผู้ให้บริการจะผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ก็สามารถทำได้
VII. ลำดับการตัดชำระหนี้		
44.	ผู้ให้บริการสามารถกำหนดแนวทางการตัดชำระหนี้แบบอื่น ที่เป็นประโยชน์กับลูกหนี้มากกว่าแนวทางขั้นต่ำที่ประกาศฉบับนี้กำหนด เช่น ตัดชำระหนี้แบบแนวนอนโดยตัดเงินต้นก่อนเป็นลำดับแรก เป็นต้น ได้หรือไม่	• ลำดับการตัดชำระแนวนอนโดยเรียงลำดับจากค่าธรรมเนียม ดอกเบี้ย และเงินต้น **เป็นเพียงเกณฑ์ขั้นต่ำเท่านั้น** หากผู้ให้บริการมีแนวทางการตัดชำระหนี้อื่นที่เป็นประโยชน์กับลูกหนี้มากกว่า ก็สามารถทำได้โดยไม่ต้องขออนุญาต ธปท. แต่อย่างใด ซึ่งจะช่วยจูงใจให้ลูกหนี้จ่ายชำระหนี้ให้ตรงกำหนดการจ่ายชำระ รวมทั้งจะช่วยภาระการกันสำรองของผู้ให้บริการลงด้วยเช่นกัน เช่น - ตัดชำระหนี้เงินต้นเป็นลำดับแรก เพื่อทำให้สัดส่วนของเงินต้นลดลงเร็วขึ้นหรือมากขึ้น

<table>
<tr><th>ข้อ</th><th>คำถาม</th><th>คำตอบ</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>- ตัดชำระหนี้ดอกเบี้ยและเงินต้นของยอดหนี้ที่ค้างชำระนานที่สุดและค้างรองลงมาตามลำดับ แล้วจึงตัดชำระค่าธรรมเนียม เป็นลำดับสุดท้าย (ตามรูป)
<table>
<tr><th>งวดที่</th><th>ดอกเบี้ย</th><th>เงินต้น</th><th>ค่าธรรมเนียม
(ไม่คิดดอกเบี้ยผิดนัด)</th></tr>
<tr><td>1</td><td>100</td><td>200</td><td>50</td></tr>
<tr><td>2</td><td>100</td><td>200</td><td>50</td></tr>
<tr><td>3</td><td>100</td><td>200</td><td>50</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>45.</td><td>หากลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เงินกู้ตั๋วสัญญาใช้เงิน (Promissory Note : P/N) จำนวน 3 ฉบับ ซึ่งตั๋วสัญญาแต่ละฉบับมีระยะเวลาครบกำหนดไม่พร้อมกัน ดังนั้นการตัดชำระหนี้จะเรียงลำดับอย่างไร</td><td><u>ตัวอย่าง</u>
หาก ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 ลูกหนี้นำเงินมาจ่ายชำระ 3 แสนบาท จะตัดชำระตั๋ว P/N ฉบับที่ 1 ที่ค้างนานที่สุดก่อนเป็นลำดับแรก และในลำดับถัดมาจะตัดชำระตั๋ว P/N ฉบับที่ 2 ได้ 2 แสนบาท
<table>
<tr><th>ตั๋ว P/N</th><th>วันครบกำหนดชำระ</th><th>วงเงิน</th></tr>
<tr><td>ฉบับที่ 1</td><td>30 เม.ย. 64</td><td>1 แสนบาท</td></tr>
<tr><td>ฉบับที่ 2</td><td>31 พ.ค. 64</td><td>2 แสนบาท</td></tr>
<tr><td>ฉบับที่ 3</td><td>30 มิ.ย. 64</td><td>2 แสนบาท</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>46.</td><td>หากตั๋วสัญญาใช้เงิน (Promissory Note : P/N) กำหนดให้ลูกหนี้ผ่อนชำระดอกเบี้ยเป็นรายงวด และเมื่อครบอายุตามสัญญาให้ชำระเงินต้นทั้งจำนวน หากลูกหนี้ค้างชำระทั้งดอกเบี้ยรายงวดและเงินต้น เมื่อลูกหนี้จ่ายชำระเข้ามาบางส่วนจะเรียงลำดับการตัดชำระหนี้อย่างไร
(เพิ่มเติมเมื่อ 7 พฤษภาคม 2564)</td><td>● หลักการ : การตัดชำระหนี้กรณีสินเชื่อที่จ่ายชำระเป็นงวดตามประกาศฉบับนี้กำหนดให้ตัดชำระหนี้ตามยอดหนี้แต่ละงวด โดยเรียงลำดับจากค่าธรรมเนียม ดอกเบี้ย และเงินต้นของยอดหนี้ที่ค้างชำระนานที่สุดก่อน และนานรองลงมา ตามลำดับ (ตัดชำระแบบแนวนอน)
<u>ตัวอย่าง</u>
● วันที่ 1 มกราคม ธนาคารพาณิชย์ออกตั๋ว P/N มูลค่า 1 ล้านบาท อายุ 3 เดือน (ครบกำหนดชำระเงินคืนวันที่ 31 มีนาคม) โดยคิดดอกเบี้ยเดือนละ 3,000 บาท หากลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้และเริ่มจ่ายชำระ ณ วันที่ 30 เมษายน จำนวน 500,000 บาท
● ณ วันที่ 30 เมษายน ธนาคารพาณิชย์ได้รับชำระหนี้ 500,000 บาท จะทยอยตัดดอกเบี้ยและเงินต้นตามลำดับ ดังนี้</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>ข้อ</th><th>คำถาม</th><th>คำตอบ</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><th>วันที่</th><th>ดอกเบี้ย</th><th>เงินต้น</th></tr>
<tr><td>31 ม.ค.</td><td>❶ ~~3,000~~</td><td>-</td></tr>
<tr><td>28 ก.พ.</td><td>❷ ~~3,000~~</td><td>-</td></tr>
<tr><td>31 มี.ค.
(ตั้วครบกำหนด)</td><td>❸ ~~3,000~~</td><td>❹ ~~491,000~~
คงค้าง509,000</td></tr>
<tr><td>30 เม.ย.</td><td>3,000
+ ดอกเบี้ยส่วนเพิ่มจากการผิดนัด</td><td>-</td></tr>
</table>
ดังนั้น หลังการตัดชำระหนี้ จะมียอดคงค้าง ดังนี้
(1) เงินต้นคงค้าง 509,000 บาท และ
(2) ดอกเบี้ยเดือนเมษายน 3,000 บาท และ ดอกเบี้ยส่วนเพิ่มจากการผิดนัดชำระหนี้
</td></tr>
<tr><td>47.</td><td>สำหรับผลิตภัณฑ์สินเชื่อส่วนบุคคลที่มีลักษณะผสม กล่าวคือ ใช้ได้ทั้งการผ่อนชำระเป็นงวด (Installment loan) และวงเงินหมุนเวียน (Revolving facility) เช่น บัตรกดเงินสดไปผ่อนชำระสินค้าและกดเงินสดภายใต้วงเงินสินเชื่อเดียวกัน จะกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้อย่างไร (เพิ่มเติมเมื่อ 7 พฤษภาคม 2564)</td><td>
● หลักการ : การกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้ต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญ 4 ข้อ ดังนี้
(1) เป็นประโยชน์กับลูกหนี้ เช่น ลดภาระหนี้ได้เร็วขึ้น รวมทั้งเป็นประโยชน์กับเจ้าหนี้ที่จะได้รับคืนสินเชื่อโดยเร็ว
(2) ระบบงานของผู้ให้บริการสามารถดำเนินการได้และไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ เช่น การคำนวณที่ซับซ้อนอาจทำให้การประมวลผลเกิดข้อผิดพลาด
(3) นโยบายการตัดชำระหนี้ที่สม่ำเสมอ เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับลูกหนี้ภายใต้ธุรกรรมเดียวกัน
(4) การสื่อสารกับลูกหนี้ รวมทั้งพนักงานของผู้ให้บริการรับทราบได้อย่างชัดเจน และเข้าใจถูกต้อง
ทั้งนี้ กรณีที่ลูกหนี้มีการใช้วงเงินมากกว่า 1 ครั้ง โดยมีอัตราดอกเบี้ยหลายอัตรา ขอให้พิจารณาตัดชำระหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงสุดและมียอดคงค้างนานที่สุดก่อน
<u>ตัวอย่าง</u>
● ณ วันที่ 1 มกราคม ลูกค้ามีวงเงิน 50,000 บาท ใช้บัตรกดเงินสดเพื่อผ่อนชำระโทรศัพท์มือถือ โดยผ่อนชำระ 2,000 บาท/เดือน เป็นระยะเวลา 10 เดือน ดอกเบี้ย 10% ต่อปี และ ณ วันที่ 15 มกราคม ลูกค้ากดเงินสด 20,000 บาท ดอกเบี้ย 15% ต่อปี
</td></tr>
</table>

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
		● ลำดับการตัดชำระ : ณ วันที่ 31 มกราคม ซึ่งเป็นวันครบกำหนดชำระของทั้งยอดผ่อนชำระงวดแรกและการกดเงินสด กรณีที่ 1 : ผู้ให้บริการอาจพิจารณาตัดชำระส่วนของการกดเงินสดก่อนเป็นลำดับแรก เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยสูงกว่ายอดผ่อนชำระ กรณีที่ 2 : ผู้ให้บริการอาจพิจารณาตัดชำระส่วนของผ่อนชำระเป็นงวดก่อนเป็นลำดับแรก เพื่อให้ลูกหนี้ยังใช้วงเงินคงเหลือต่อได้ (หากจ่ายไม่ครบประเภทใดประเภทหนึ่งจะถือว่าผิดนัดชำระหนี้ทั้งหมด) เนื่องจากจำนวนเงินที่ได้รับชำระเพียงพอจ่ายชำระขั้นต่ำของยอดผ่อนชำระและยอดกดเงินสดเท่านั้น ● ทั้งนี้ ตัวอย่างข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเพื่ออธิบายถึงการปฏิบัติที่สอดคล้องตามหลักการที่สำคัญ 4 ข้อ อย่างไรก็ดี หากผู้ให้บริการมีแนวทางหรือการดำเนินการอื่นที่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการข้างต้น หรือเป็นประโยชน์กับลูกหนี้มากกว่า เช่น ตัดชำระเงินต้นของทั้งส่วนผ่อนชำระและกดเงินสดเป็นลำดับแรก ก็สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องขออนุญาต ธปท. แต่อย่างใด
VIII. การแจ้งข้อมูลแก่ลูกค้า		
48.	ผู้ให้บริการควรแจ้งการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลจากประกาศฉบับนี้ให้ลูกค้าทราบหรือไม่อย่างไร	ผู้ให้บริการควรแจ้งและเปิดเผยการเปลี่ยนแปลงการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้แบบใหม่ และลำดับการตัดชำระหนี้แบบใหม่ให้ลูกค้าทราบ ผ่านช่องทางและรูปแบบที่เหมาะสม
IX. บทเฉพาะกาล		
49.	ประกาศฉบับนี้ ให้ใช้บังคับรวมถึงสัญญาที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับและยังมีผลผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามสัญญาระหว่างผู้ให้บริการกับลูกหนี้ด้วย หมายถึงกรณีใด	**<u>ตัวอย่าง</u>** : หากสัญญาที่ทำระหว่างผู้ให้บริการและลูกหนี้เกิดขึ้นก่อนวันที่ประกาศเริ่มมีผลบังคับใช้ โดยลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ในช่วงที่ประกาศใช้บังคับแล้ว กรณีดังกล่าวผู้ให้บริการต้องนำหลักเกณฑ์ตามประกาศฉบับนี้ถือปฏิบัติกับลูกหนี้รายนี้ด้วย

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
50.	ขอให้ยกตัวอย่างการนำไปปฏิบัติ ตามข้อยกเว้นของบทเฉพาะกาลข้อ 6.1 สำหรับสินเชื่อที่มีเจ้าหนี้หลายรายให้สินเชื่อร่วมกัน โดยมีเจ้าหนี้รายใดรายหนึ่งตั้งอยู่ในต่างประเทศและไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. เช่น การให้กู้ยืมร่วม (Syndicated Loan) ที่มีสถาบันการเงินที่เข้าข่ายข้างต้น รวมให้สินเชื่อด้วย เป็นต้น หมายความว่าอย่างไร	• สัญญาสินเชื่อที่มีเจ้าหนี้หลายรายให้สินเชื่อร่วมกัน โดยมีเจ้าหนี้รายใดรายหนึ่งตั้งอยู่ในต่างประเทศและไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. ซึ่งได้ตกลงทำสัญญาร่วมกัน<u>ก่อน</u>วันที่ประกาศมีผลบังคับใช้ จะไม่เข้าข่ายการปฏิบัติตามแนวทางของประกาศฉบับนี้ แต่หากเป็นสัญญาที่ทำร่วมกันตั้งแต่วันที่ประกาศมีผลบังคับใช้ และใช้กฎหมายไทยเป็นกฎหมายอ้างอิง ผู้ให้บริการที่ได้ร่วมทำสัญญาฉบับนี้จะต้องนำหลักการของประกาศไปถือปฏิบัติด้วย **<u>ตัวอย่าง</u>** ธนาคาร ABC ซึ่งเป็นธนาคารต่างประเทศ จดทะเบียนและตั้งอยู่ในประเทศสิงคโปร์ และธนาคาร กขค ซึ่งเป็นธนาคารที่จดทะเบียนในประเทศไทย ได้ทำสัญญา syndicate loan ร่วมกัน • หากเป็นสัญญาที่ทำก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ ผู้ให้บริการสามารถอ้างอิงแนวทางปฏิบัติเดิมตามที่ระบุในสัญญาได้ • หากเป็นสัญญาที่ทำตั้งแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ ผู้ให้บริการจะต้องถือปฏิบัติตามแนวทางตามประกาศฉบับนี้ด้วย